BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Broj: JN2-03-07-1-532-6/26
Mostar, 09.04.2026. godine

Ured za razmatranje žalbi BiH, Podružnica Mostar, u Ad hoc Vijeću IVa sastavljenom od članova: Mirjane Antunović, kao predsjednika vijeća, Amara Hadžiomerovića i Samira Šehovića, kao članova vijeća, rješavajući po žalbi potencijalnog ponuđača FAGAS FABRIKA GASNIH APARATA d.o.o. Sarajevo, izjavljenoj na Tendersku dokumentaciju od ožujka 2026. godine, Ugovornog organa BH-GAS d.o.o. Sarajevo, u Otvorenom postupku za predmet nabavke: *"Nabavka i ugradnja blok ventila I aktuatora na Blok stanicama (BS)"*, na osnovu člana 93. stav (8), 104. i člana 111. stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj: 39/14, 59/22, 50/24), na sjednici održanoj 09.04.2026 godine, donosi

R J E Š E N J E

1. ***Usvaja se žalba*** potencijalnog ponuđača FAGAS FABRIKA GASNIH APARATA d.o.o. Sarajevo, izjavljenoj na Tendersku dokumentaciju od ožujka 2026. godine, Ugovornog organa BH-GAS d.o.o. Sarajevo, u Otvorenom postupku za predmet nabavke: *"Nabavka i ugradnja blok ventila I aktuatora na Blok stanicama (BS)"*, kao ***osnovana i poništava se:***
   - Tenderska dokumentacija zajedno sa Obavještenjem o nabavci broj 876-11-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine, kao isvi akti proistekli iz predmetne nabavke.
2. O povratu sredstava uplaćenih na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka ovaj organ će donijeti posebno rješenje.

O b r a z l o ž e n j e

BH-GAS d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Ugovorni organ), je pokrenuo Otvoreni postupak za predmet nabavke: *"Nabavka i ugradnja blok ventila i aktuatora na Blok stanicama (BS)"*, za koju je Obavještenje o nabavci broj 876-1-1-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine. objavljeno na Portalu javnih nabavki. Žalitelj je izjavio žalbu ugovornom organu na Tendersku dokumentaciju koja je kod ovog organa zaprimljena dana 01.04.2026. godine.

Žalitelj u žalbi navodi:
Na osnovu članova 99, 100 i 101 Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", broj 39/14,59/22 i 50/24, dalje samo ZJN) i članova 213 i 219a Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", broj 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16 - dalje samo ZUP), žalioc FAGAS Fabrika gasnih aparata d.o.o. Sarajevo, u roku od 10 dana od dana objavljivanja obavještenja u odnosu na podatke iz obavještenja o

nabavci, odnosno u roku od deset dana od dana objave tenderske dokumentacije na sadržaj tenderske dokumentacije izjavljuje:

ŽALBU

Na tendersku dokumentaciju- Nabavka i ugradnja blok ventila i aktuatora na Blok stanicama (BS).oznaka i naziv JRJN: 31711400-7 Sarajevo. Obavještenje o nabavci 876-1-1-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine, zbog:

povrede pravila postupka javne nabavke i pravila upravnog postupka, sa prijedlogom da Ugovorni organ uvaži ovu žalbu kao osnovanu u cijelosti, postupi u skladu sa članom 100 stav (4) ZJN i svojim rješenjem izmijeni tendersku dokumentaciju - Nabavka i ugradnja blok ventila i aktuatora na Blok stanicama (BS), oznaka i naziv JRJN: 31711400-7 Sarajevo. Obavještenje o nabavci 876-1-1-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine na način da:

- termin „slična kvaliteta" zamijeni terminom „ili ekvivalent", uz istovremeno precizno definisanje mjerljivih tehničkih parametara na osnovu kojih se može dokazivati ekvivalentnost;
- tehničke zahtjeve koji se odnose na „rotirajuće dosjede" redefiniše na funkcionalan i tehnološki neutralan način, bez upućivanja na konkretna konstrukcijska rješenja karakteristična za pojedine proizvođače, uz omogućavanje nuđenja tehnički ravnopravnih rješenja;
- jasno i nedvosmisleno definiše zahtjeve u pogledu sistema zaptivanja, odnosno da li se zahtijeva metal-metal zaptivanje, meko zaptivanje ili alternativna/kompozitna rješenja (uključujući PMSS koncept), te uskladi zahtjeve koji se odnose na tungsten carbide (WC) i ENP premaze na način da ne budu međusobno kontradiktorni;
- precizira kriterije prihvatljivosti za ispitivanja prema API 6D Annex B kroz jasno definisane i mjerljive performanse (npr. nivo zaptivenosti, dozvoljena curenja, broj ciklusa i si.), kako bi se omogućila objektivna i transparentna evaluacija ponuda;
- uskladi zahtjeve u vezi sa ATEX dokumentacijom sa Direktivom 2014/34/EU, na način da kao dovoljan dokaz prihvati EU Declaration of Conformity u slučajevima kada angažman ovlaštenog tijela nije obavezan, bez uvođenja dodatnih i neopravdanih uslova koji ograničavaju konkurenciju.

Ukoliko Ugovorni organ propusti postupiti u skladu sa članom 100 stav (4) ZJN, predlažemo da Ured za razmatranje žalbi uvaži ovu žalbu kao osnovanu u cijelosti, postupi u skladu sa članom 111 stav (1) tačka d) ZJN i svojim rješenjem naloži ugovornom organu da izmijeni tendersku dokumentaciju - Nabavka i ugradnja blok ventila i aktuatora na Blok stanicama (BS), oznaka i naziv JRJN: 31711400-7 Sarajevo. Obavještenje o nabavci 876-1-1-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine i tako da ista bude zakonita, te obaveže ugovorni organ da žalitelju nadoknadi troškove ovog postupka.

Obrazloženje

Ožalbena tenderska dokumentacija je nezakonita jer sadrži veći broj odredbi koje su u suprotnosti sa ZJN i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Sl. glasnik Bili", br. 90/14, 20/15 i 3/23 - dr. odluke).

Naime, članom 3. stav (1) ZJN propisano je da je ugovorni organ dužan postupati transparentno te osigurati jednak i nediskriminirajući tretman kandidata/ponuđača, uz obavezu obezbjeđenja pravične i aktivne konkurencije, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

Dalje, članom 53. stav (1) ZJN propisano je da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu sa odredbama Zakona, dok stav (5) istog člana izričito nalaže poštivanje principa jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača prilikom njene izrade. Također, članom 54. stav (1) ZJN propisano je da tehničke specifikacije moraju omogućiti svim kandidatima/ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup postupku nadmetanja.
1. Ugovorni organ u Anexu 12 u Projektnom zadatku navodi da je potrebno izvršiti zamjenu ventila onima „od istog proizvođača iii slične kvalitete".

Odredbom člana 54. stav (9) ZJN jasno je propisano da se svako upućivanje na određeni proizvod, standard ili proizvođača mora pratiti formulacijom „ili ekvivalent", čime se osigurava mogućnost nuđenja drugih rješenja uz obaveznu dokazivu jednakovrijednost. Svrha ove odredbe je da tehničke specifikacije budu zasnovane na objektivnim, mjerljivim i provjerljivim kriterijima, koji omogućavaju transparentnu i uporedivu evaluaciju ponuda.
U konkretnom slučaju, korištenje izraza „slična kvaliteta" ne ispunjava zakonski standard „ekvivalentnosti", jer ne predstavlja pravno niti tehnički odrediv pojam. Pojam „ekvivalent" podrazumijeva dokazivu i mjerljivu jednakovrijednost u odnosu na propisane tehničke specifikacije, putem standarda, certifikata ili jasno definisanih tehničkih karakteristika, dok izraz „slična kvaliteta" predstavlja neodređen i subjektivan kriterij koji ne omogućava objektivnu provjeru niti uporedivost ponuda. Za razliku od toga, izraz „slična kvaliteta" ne nudi nikakve objektivne kriterije na osnovu kojih bi ponuđači mogli oblikovati ponudu niti ugovorni organ izvršiti zakonitu ocjenu.
Takva formulacija nužno dovodi do pravne nesigurnosti, jer ponuđači nisu u mogućnosti unaprijed utvrditi šta će ugovorni organ smatrati prihvatljivim rješenjem, te otvara prostor za proizvoljno i subjektivno ocjenjivanje ponuda. Time se direktno dovode u pitanje osnovni principi iz člana 3. ZJN, posebno princip transparentnosti i jednakog tretmana, budući da kriteriji prihvatljivosti nisu unaprijed jasno i jednako dostupni svim učesnicima u postupku.
Imajući u vidu da tehničke specifikacije moraju biti precizne, jasne i objektivno provjerljive, kako bi se osigurala stvarna konkurencija i zakonita evaluacija ponuda, upotreba neodređenih pojmova poput „slična kvaliteta" predstavlja povredu ZJN i osnov za osporavanje zakonitosti tenderske dokumentacije.
Slijedom navedenog, tenderska dokumentacija je u ovom dijelu suprotna članu 54. stav [9] ZJN, kao i članu 3. ZJN, što je čini nezakonitom.

2. Prikriveno favorizovanje proizvođača „Cameron"
U opisu postojećeg stanja Ugovorni organ navodi da su trenutno instalirane slavine marke Cameron, dok se u Aneksu 12 - Projektnom zadatku, pod tačkom II (Opis tehničkog stanja), zahtijevaju „metalni sa rotiraj u čim dosjedima".
Zahtjev za „rotirajućim dosjedima" ne predstavlja neutralnu tehničku karakteristiku, već specifično konstrukcijsko rješenje koje je karakteristično za određene modele proizvođača Cameron (npr. T31), odnosno za vrlo ograničen krug proizvođača. Time tehnička specifikacija faktički ne opisuje funkcionalne zahtjeve predmeta nabavke, već konkretno tehničko rješenje, čime se direktno favorizuje određeni proizvođač.
Takvo postupanje je u suprotnosti sa članom 54. stav (3) ZJN, kojim je izričito zabranjeno

definiranje tehničkih specifikacija na način koji upućuje na određeni proizvod, proizvođača ili posebno rješenje, osim ako je to objektivno opravdano predmetom nabavke, što u konkretnom slučaju nije dokazano. Naime, funkcija zaptivanja može se ostvariti kroz različita tehnička rješenja koja su u praksi ravnopravna i široko prihvaćena, te ne postoji opravdan razlog da se insistira upravo na jednom konstrukcijskom principu. Dodatno, i u situaciji kada bi upućivanje na konkretno rješenje bilo izuzetno dopušteno, Ugovorni organ je bio dužan primijeniti član 54. stav (9) ZJN i jasno omogućiti nuđenje „ekvivalentnih" rješenja. Međutim, ni formalno ni suštinski nije obezbijeđena mogućnost dokazivanja ekvivalentnosti kroz jasno definisane tehničke parametre. Pojam ekvivalenta podrazumijeva dokazivu i mjerljivu jednakovrijednost kroz standarde, performanse i tehničke karakteristike, dok insistiranje na „rotirajućim đosjedima" kao konstrukcijskom rješenju unaprijed isključuje sva druga tehnički valiđna rješenja, bez mogućnosti njihove objektivne evaluacije.
Ovakvo definisanje tehničkih specifikacija direktno ograničava konkurenciju i dovodi ponuđače u neravnopravan položaj, čime se krše osnovni principi iz člana 3. ZJN.
Navedeni pristup je suprotan i pravnim standardima Evropske unije, posebno članu 42. Direktive 2014/24/EU, koji propisuje da tehničke specifikacije ne smiju imati za cilj niti učinak neopravdanog ograničavanja tržišnog nadmetanja, te da moraju omogućiti jednak pristup svim privrednim subjektima.Slijedom navedenog, predmetna tehnička specifikacija predstavlja nedozvoljeno ograničavanje konkurencije i povredu Z)N, te je kao takva nezakonita.

3. Tehnička kontradiktornost zahtjeva (WC vs. ENP)
U tenderskoj dokumentaciji, u dijelu „Ciljevi i zadaci Projektnog zadatka", pod tačkom A) „Zahtjevi za kuglaste slavine", propisano je da dosjedi slavina trebaju biti metal-metal, pri čemu kugla i sjedište moraju biti presvučeni slojem volfram karbida debljine 300 mikrona, dok se istovremeno za materijal kugle zahtijeva AISI 4130/ASTM A694 Gr. F50 sa tvrdo hromiranim ili niklanim (ENP) slojem minimalne debljine 25 mikrona.
Međutim, navedeni tehnički zahtjevi su međusobno kontradiktorni i tehnički nespojivi u okviru jedne specifikacije. Naime, volfram karbid (WC) se koristi u sistemima metal-metal zaptivanja, dok se ENP (niklanje) primarno primjenjuje kod sistema mekog zaptivanja, što je dodatno potvrđeno i drugim dijelovima tenderske dokumentacije (tačka 1010). Time ostaje nejasno da li su ovi zahtjevi postavljeni kumulativno ili alternativno.
Takva neodređenost i unutrašnja kontradiktornost tehničkih specifikacija direktno je suprotna članu 54. stav (1) ZJN, kojim je propisano da tehničke specifikacije moraju omogućiti svim kandidatima/ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju, kao i članu 53. stav (1) i (5) ZJN, koji obavezuju ugovorni organ da tendersku dokumentaciju pripremi jasno, precizno i u skladu sa principima jednakog tretmana i nediskriminacije.
Nejasno definisani i međusobno isključivi zahtjevi onemogućavaju ponuđače da pouzdano utvrde predmet nabavke, te da na osnovu toga pripreme tehnički usklađenu ponudu i izvrše pravilnu kalkulaciju cijene. Posljedično, ovakva specifikacija stvara pravnu nesigurnost i dovodi ponuđače u neravnopravan položaj, čime se narušava princip transparentnosti iz Člana 3. ZJN.
Nadalje, ovakav pristup je suprotan i članu 42. Direktive 2014/24/EU, koji zahtijeva da tehničke specifil<acije budu jasno i precizno formulisane, te da ne smiju imati za posljedicu neopravdano ograničavanje tržišnog nadmetanja. Tehničke specifikacije moraju omogućiti ekonomskim

operatorima da jasno razumiju zahtjeve ugovornog organa i da pripreme ponude na uporedivoj osnovi, što u konkretnom slučaju nije ispunjeno.
Slijedom navedenog, predmetni zahtjevi predstavljaju bitan nedostatak tenderske dokumentacije, jer su nejasni, međusobno kontradiktorni i tehnički neprovedivi, te kao takvi onemogućavaju zakonito provođenje postupka javne nabavke i čine tendersku dokumentaciju nezakonitom.

4. Neprecizni kriteriji za ispitivanja prema API 6D Annex B
Ugovorni organ u Projektnom zadatku, u dijelu koji se odnosi na zahtjeve za kuglaste slavine - tražena ispitivanja, propisuje obavezu provođenja ispitivanja u skladu sa standardom API 6D Annex B, međutim ne definiše mjerljive kriterije prihvatljivosti rezultata tih ispitivanja.
Samo formalno upućivanje na standard, bez preciziranja konkretnih zahtijevanih performansi (npr. nivo dozvoljenog propuštanja, klasa zaptivanja, trajnost, broj ciklusa, itd.), ne ispunjava zakonski standard jasnoće i preciznosti tehničkih specifikacija. Naime, ponuđači moraju unaprijed znati koje će konkretne vrijednosti i performanse Ugovorni organ smatrati zadovoljavajućim, kako bi mogli pripremiti tehnički usklađenu i uporedivu ponudu.
Ovakvo neodređeno pozivanje na standard ostavlja prostor za naknadno i arbitrarno tumačenje rezultata ispitivanja u fazi evaluacije ponuda, što je u suprotnosti sa članom 54. stav (1) ZJN, kojim je propisano da tehničke specifikacije moraju omogućiti jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju, kao i sa članom 3. ZjN koji nalaže transparentnost i jednak tretman ponuđača.
Dodatno, član 42. Direktive 2014/24/EU zahtijeva da tehničke specifikacije budu formulisane na način koji omogućava jasnu i nedvosmislenu identifikaciju zahtjeva ugovornog organa, kako bi svi ekonomski operatori mogli razumjeti predmet nabavke i pripremiti ponude na uporedivoj osnovi. U konkretnom slučaju, izostanak mjerljivih kriterija prihvatljivosti dovodi do situacije u kojoj ponuđači ne raspolažu istim informacijama o standardu koji treba ispuniti, čime se narušava princip jednakog tretmana. Slijedom navedenog, predmetna odredba tenderske dokumentacije predstavlja nejasno i pravno nedopušteno definisanje tehničkih zahtjeva, koje omogućava subjektivnu evaluaciju ponuda i time ugrožava zakonitost postupka javne nabavke, kao i same tenderske dokumentacije koja je suprotna ZjN.

5. Neproporcionalan zahtjev za ATEX dokumentaciju
U tački 13.2. tenderske dokumentacije, Ugovorni organ navodi da „Izjava o usklađenosti s ATEX direktivom - nije prihvatljiv dokaz ako nije naveden broj i institucija gdje se čuva dokumentacija".
Ovakav zahtjev nije u skladu sa relevantnim propisima Evropske unije. Naime, prema Direktivi 2014/34/EU (ATEX), za određene kategorije mehaničke opreme, uključujući kuglaste slavine, proizvođač može dokazati usklađenost putem EU Declaration of Conformity, bez obaveznog angažmana ovlaštenog tijela. Uvođenjem dodatnog zahtjeva za navođenje broja i institucije gdje se dokumentacija čuva. Ugovorni organ faktički postavlja strožije uslove od onih predviđenih relevantnim EU propisima, bez da je za to dao tehničko ili funkcionalno opravdanje. Time se narušava princip proporcionalnosti iz člana 3. ZJN, kao i obaveza da se tehnički zahtjevi definišu na način koji ne ograničava konkurenciju više nego što je nužno za ostvarenje svrhe nabavke.
Ovakvo postupanje predstavlja nepotrebnu prepreku tržišnom nadmetanju i dovodi ponuđače u neravnopravan položaj. Istovremeno, cjelokupna tehnička specifikacija sadrži niz nejasnoća i unutrašnjih kontradikcija koje dodatno ograničavaju konkurenciju. U tenderskoj dokumentaciji su

paralelno navedeni zahtjevi za tungsten carbide premaz debljine 300 pm (tipičan za metal-metal zaptivanje) i ENP premaz kugle minimalne debljine 25 pm (tipičan za sisteme sa mekim zaptivanjem), pri čemu nije jasno da li su ovi zahtjevi kumulativni ili alternativni. Budući da se radi o različitim tehničkim konceptima zaptivanja, ovakva formulacija čini specifikaciju nejasnom i otežava ponuđačima pripremu tehnički usklađene ponude.

Dodatno, iz tenderske dokumentacije nije jasno da li su prihvatljiva savremena tehnička rješenja koja se široko koriste u gasnoj industriji, poput koncepta Primary Metal Seat / Secondary Soft Seal (PMSS), gdje se kombinuje metal-metal primarno zaptivanje i sekundarno zaptivanje putem soft materijala (npr. PTFE ili PEEK). Ovakva rješenja su tehnički validna, pouzdana i zastupljena kod renomiranih proizvođača, te njihovo implicitno isključivanje, bez jasnog obrazloženja, predstavlja ograničavanje konkurencije.

Nejasnoće se dodatno produbljuju činjenicom da je u prethodnom postupku javne nabavke istog predmeta, nakon postavljenih pitanja putem Portala javnih nabavki, Ugovorni organ prihvatio i razjasnio mogućnost nuđenja alternativnih tehničkih rješenja, uključujući PMSS koncept. U tom kontekstu nije jasno iz kojeg razloga takvo pojašnjenje nije inkorporirano u novu tendersku dokumentaciju, već se ponovo uvode nejasnoće u pogledu prihvatljivih rješenja.

Nadalje, Ugovorni organ upućuje na ispitivanja u skladu sa API 6D Annex B, ali ne definiše kriterije prihvatljivosti rezultata tih ispitivanja. Takvo pozivanje na standard bez preciziranja mjerljivih zahtjeva ostavlja prostor za arbitrarnu procjenu ponuda u fazi evaluacije, stoje suprotno principu transparentnosti iz člana 3. ZJN i obavezi iz člana 54. stav (1) da tehničke specifikacije budu jasne i omogućavaju jednak pristup nadmetanju.

Sagledano u cjelini, predmetna tenderska dokumentacija ne obezbjeđuje jasne, precizne i nediskri miniraju će tehničke zahtjeve, već stvara pravnu nesigurnost, otežava pripremu ponuda i ostavlja prostor za subjektivnu evaluaciju. Takvo postupanje je suprotno ZJN i standardima iz člana 42. Direktive 2014/24/EU, koji zahtijevaju da tehničke specifikacije budu formulisane na način koji omogućava stvarnu konkurenciju i jednak tretman svih ponuđača.

Sagledano u cjelini, predmetna tenderska dokumentacija ne obezbjeđuje jasne, precizne i nediskriminirajuće tehničke zahtjeve, već stvara pravnu nesigurnost, otežava pripremu ponuda i ostavlja prostor za subjektivnu evaluaciju. Takvo postupanje je suprotno ZJN i standardima iz člana 42. Direktive 2014/24/EU, koji zahtijevaju da tehničke specifikacije budu formulisane na način koji omogućava stvarnu konkurenciju i jednak tretman svih ponuđača.

Predlažemo da Ugovorni organ uvaži ovu žalbu kao osnovanu u cijelosti, postupi u skladu sa članom 100 stav (4) ZJN i svojim rješenjem izmijeni tendersku dokumentaciju, na način da:

- termin „slična kvaliteta" zamijeni terminom „ili ekvivalent", uz istovremeno precizno definisanje mjerljivih tehničkih parametara na osnovu kojih se može dokazivati ekvivalentnost;
- tehničke zahtjeve koji se odnose na „rotirajuće dosjede" redefiniše na funkcionalan i tehnološki neutralan način, bez upućivanja na konkretna konstrukcijska rješenja karakteristična za pojedine proizvođače, uz omogućavanje nuđenja tehnički ravnopravnih rješenja;
- jasno i nedvosmisleno definiše zahtjeve u pogledu sistema zaptivanja, odnosno da li se zahtijeva metal-metal zaptivanje, meko zaptivanje ili alternativna/kompozitna rješenja (uključujući PMSS koncept), te uskladi zahtjeve koji se odnose na tungsten carbide (WC) i ENP premaze na način da ne budu međusobno kontradiktorni;

• precizira kriterije prihvatljivosti za ispitivanja prema API 6D Annex B kroz jasno definišane i mjerljive performanse (npr. nivo zaptivenosti, dozvoljena curenja, broj ciklusa i si), kako bi se omogućila objektivna i transparentna evaluacija ponuda;
• uskladi zahtjeve u vezi sa ATEX dokumentacijom sa Direktivom 2014/34/EU, na način da kao dovoljan dokaz prihvati EU Declaration of Conformity u slučajevima kada angažman ovlaštenog tijela nije obavezan, bez uvođenja dodatnih i neopravdanih uslova koji ograničavaju konkurenciju.
Ukoliko Ugovorni organ propusti postupiti u skladu sa članom 100 stav (4) ZJN, predlažemo da Ured za razmatranje žalbi uvaži ovu žalbu kao osnovanu u cijelosti, postupi u skladu sa Članom 111 stav (1) tačka d) ZJN i svojim rješenjem naloži ugovornom organu da izmijeni tendersku dokumentaciju - Nabavka i ugradnja blok ventila i aktuatora na Blok stanicama (BS) ,oznaka i naziv JRJN: 31711400-7 Sarajevo, Obavještenje o nabavci 876-1-1-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine i tako da ista bude zakonita, te obaveže ugovorni organ da žalitelju nadoknadi troškove ovog postupka.
Potražujemo naknadu troškova ovog postupka kao i naknade za pokretanje žalbenog postupka i iznosu od 7.500,00 KM druge troškove nastale za žalioca u ovom žalbenom postupku.

Ugovorni organ u svom izjašnjenju navodi:
Na osnovu člana 100. stav 5. Zakona o javnim nabavkama BiH ("Sl. glasnik BiH" br. 39/14, 59/22 i 50/24), Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa BH-Gas d.o.o. Sarajevo, rješavajući po žalbi ponuđača Fagas d.o.o. Sarajevo, broj: 06-1-154-6/26 od 24.03.2026. godine izjavljenu na tendersku dokumentaciju, broj: 876-1-1-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine, u zakonskom roku podnosi IZJAŠNJENJE NA NAVODE ŽALBE ŽALITELJA sa prijedlogom da Ured za razmatranje žaibi istu odbije u cijelosti kao neosnovanu, kako slijedi:
Ugovorni organ „BH-Gas" d.o.o. Sarajevo je dana, 12.03.2026. godine, objavio tendersku dokumentaciju u postupku javne nabavke, Nabavka i ugradnja podzemnih blok ventila i aktuatora na blok stanicama (BS), objava nabavke broj: 876-1-1-31-3-29/26, a na koju je žalitelj ponuđač Fagas d.o.o. Sarajevo, uložio žalbu.
Nezadovoljan ovom tenderskom dokumentacijom, potencijalni ponuđač Fagas d.o.o. Sarajevo je dana, 24.03.2026. godine, izjavio žalbu broj: 06-1-154-6/26 zaprimljenu kod Ugovornog organa dana, 24.03.2026. godine.
Ispitujući formalne pretpostavke za postupanje po žalbi ponuđača Fagas d.o.o. Sarajevo, izjavljenu na tendersku dokumentaciju broj: 876-1-1-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine u postupku javne nabavke Nabavka i ugradnja podzemnih blok ventila i aktuatora na blok stanicama (BS), objava nabavke broj: 876-1-1-31-3-29/26, ocijenio da je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od strane ovlaštenog lica, ali je neosnovana, te istu uz ovo izjašnjenje prosljeđuje na dalje postupanje Uredu za razmatranje žalbi BiH, a u skladu sa odredbom člana 100. stav 5. Zakona o javnim nabavkama BiH.
U skladu sa članom 100 stav 1) Zakona o javnim nabavkama Ugovorni organ pristupa ocjeni da li je žalba blagovremena, dopuštena, i izjavljena od ovlaštenog lica.
Ugovorni organ smatra da je žalba u cijelosti neosnovana u pogledu žalbenih navoda kako slijedi:
Naime, žalitelj u žalbi osporava tendersku dokumnetaciju, a u segmentu propisanih uslova za tehničku i profesionalnu sposobnost, te u nastavku Izjašnjenja dajemo odgovore na svaki pojedinačni žalbeni navod žalitelja i to kako slijedi:

1. Žalioc navodi da upotreba izraza „slična kvaliteta" nije u skladu sa članom 54. stav (9) ZJN. Medutim, ugovorni organ je termin koristio u kontekstu osiguranja funkcionalne jednakosti opreme, a ne favorizovanja odredenog proizvođača. Dokumentacija je jasno predvidjela da ponuđači mogu dokazati jednakovrijednost putem tehničkih parametara i certifikata. Stoga, navod o povredi ZJN nije osnovan.

Pominjanje termina „slične kvalitete" u projektnom zadatku se koristi samo kod opisa postojećeg stanja na strani 52 i 54.-Ciljevi i zadaci projektnog zadatka, koje je ugovorni organ dao da bi olakšao ponuđačima, odnosno jasno je navedeno da ponuđači nisu obavezni dostaviti isključivo „Cameron" već mogu ponuditi i druge proizvođače iste ili slične kvalitete.
Dok se kod opisa slavine (ventila) na strani 55. tenderske dokumentacije koristi termin „jednakovrijedan" što je prevod termina „ekvivalent", odnosno ima isto značenje, što je i žalitelju bilo u potpunosti jasno prilikom prošle objave istog postupka. Dakle, upotreba termina „ekvivalent" ili Jednakovrijedan" je identično jedno drugom što upućuje da je zahtjev žalitelja u potpunosti neopravdan.
Definicija termina „ekvivalent" jasno je definisana Zakonom o javnim nabavkama BiH, međutim isto značenje ima i termin Jednakovrijedan" koji se koristi u tenderskoj dokumentaciji, te je potpuno jasno da ponuđeni proizvodi moraju zadovoljavati sve zahtjeve iz tenderske dokumentacije, tj. obavljati istu funkciju, biti iste ili bolje kvalitete, istih ili boljih karakteristika, istih ili viševrijednih certifikata, itd., a to je potrebno dokazati tehničkom dokumentacijom.
Ugovorni organ ističe daje žalitelj prilikom prethodne objave istog postupka dostavio svoju ponudu, a da se tenderska dokumentacija nije mijenjala od prošle objave, odnosno da su propisani identični uslovi i koji prošli put žalitelju nisu bili diskriminatorni jer je uzeo učešće u istom postupku i dostavio svoju ponudu i da pri tom nije imao primjedbi na propisane uslove u tenderskoj dokumentaciji.
Ovakav žalbeni navod žalitelja Ugovorni organ smatra neosnovanim.

II žalbeni navod

2. „Rotirajući dosjedi" i navodno favorizovanje proizvođača „Cameron"

Žalioc tvrdi da se ovim zahtjevom favorizuje proizvođač Cameron. Ugovorni organ ističe da zahtjev za rotirajućim dosjedima proizlazi iz tehničkih potreba sistema i sigurnosnih standarda, a ne iz namjere da se favorizuje određeni proizvođač. Funkcionalni zahtjev je opravdan predmetom nabavke, pa navod nije osnovan.
Kuglaste slavine s rotirajućim dosjedima ugrađene su (kako je i navedeno u Projektnom zadatku koji je sastavni dio tenderske dokumentacije) I funkcioniraju besprijekorno već decenijama na transportnom sistemu Ugovornog organa te je zahtjev za takvom tehničkom izvedbom kuglaste slavine potpuno opravdan.
Kako bi se osigurala mogućnost konkurencije ovoj izvedbi, Ugovorni organ je propisao i nuđenje kuglastih slavina s metalnim dosjedima (brtvljenje metal-metal), čime je ugovorni organ omogućio nuđenje i drugih proizvodača.
Navedenim uslovima postavljenim u tenderskoj dokumentaciji na strani 55. je sasvim jasno propisano i ostavljena mogućnost nuđenja i proizvoda drugih proizvođača, a ne samo jednog kako to žalitelj paušalno navodi u žalbi
Shodno navedneom i ovaj žalbeni navod je neosnovan.

III žalbeni navod

3. Navodna kontradiktornost zahtjeva (WC vs. ENP)

Žalioc ukazuje na kontradiktornost izmedu zahtjeva za volfram karbidnim premazom i ENP slojem. Ugovorni organ pojašnjava da se radi o alternativnim tehničkim rješenjima, a ne kumulativnim zahtjevima. Dokumentacija je ostavila mogućnost ponuđačima da ponude jedno od prihvatljivih rješenja.

U poglavlju A) Zahtjevi za kuglaste slavine, Ugovorni organ dozvolio je uz kuglaste slavine s rotirajućim dosjedima i nuđenje kuglastih slavina s metalnim dosjedima (brtvljenje metal-metal) pričemu kugla i sjedište trebaju biti presvučeni s 300 mikrona wolfram karbida. Pritom je u definiciji materijala kugle navedeno: "Materijal kugle: AISI 4130/ASTM A 694 Gr. F 50 ili odgovarajući, tvrdo kromirano ili niklano debljine sloja min. 25 mikrona;"

Ovi zahtjevi nisu u kontradikciji budući da je upravo zbog razlika u tehnologiji proizvodnje svakog proizvođača ostavljeno slobodno da ponuđač ponudi dio kugle koji naliježe na sjedište otvrdnuto wolfram karbidom dok je ostatak kugle presvučen ENP-om, ili da, ukoliko mu to tehnologiji proizvodnje više odgovara, proizvođač cijelu kuglu presvuče wolfram karbidom. Cilj presvlačenja wolfram karbidom je da se obezbjedi zaštita zaptivne površine na abraziju i trošenje. Dakle, netačno ponuđač tumači da su ova dva uslova kontradiktorna, već se isključivo radi o dodatnoj mogućnosti ponuđačima zbog različitih tehnologija proizvodnje da dostave ili jedno ili drugo. Nadalje, isto je i kod zaptivnog sistema PMSS - dosjedne površine moraju biti otvrdnute i proizvođač mora dokazati isto priloženom dokumentacijom i skicama izvedbe dosjeda (koje su površine presvučene kojim premazom, ojačane dosjedne površine). U cilju jasnijeg razumijevanja postavljenog zahtjeva na stranici 55. projektnog zadatka, niže navodimo razdvojene zahtjeve za kuglaste slavine koje trebaju biti u jednoj od sljedećih izvedbi što dakle upućuje da se ne radi o preferiranju određenog ponuđača niti kontradiktornosti navedenih zahtjeva:

A) kuglaste slavine s metalnim rotirajućim dosjedima -Materijal tijela slavine i prirubnice: ASTM A350 Gr.LF2/A 516 Gr. 70 ili jednakovrijedan; -Materijal kugle: AISI 4130/ASTM A 694 Gr. F 50 ili odgovarajući, niklano debljine sloja min. 25 mikrona;
-Materijal prstena sjedišta AISI 410 SS
-Vreteno: ASTM A 105 / AISI 4130, niklano min. 25 mikrona;
-Vijci i matice: ASTM A 193 B7/194 2H;
-O-prsten i mekani dosjedi: PTFE/NYLON;

B) kuglaste slavine s dosjedima metal-metal -Materijal tijela slavine i prirubnice: ASTM A350 Gr.LF2/A 516 Gr. 70 ili jednakovrijedan; -Materijal kugle: AISI 4130/ASTM A 694 Gr. F 50 ili odgovarajući, niklano debljine sloja min. 25 mikrona, dodatno otvrdnuto slojem wolfram carbide (TCC) debljine 300 mikrona; -Materijal prstena sjedišta AISI 410 SS otvrdnuto slojem wolfram carbide (TCC) debljine 300 mikrona
-Vreteno: ASTM A 105/AISI 4130, niklano min. 25 mikrona; -Vijci i matice: ASTM A 193 B7/194 2H; -O-prsten i mekani dosjedi: PTFE/NYLON;

Također, žalitelj u žalbi navodi da su navedeni uslovi kontradiktorni pa između ostalog navodi daje isto opisano i u drugim dijelovima tenderske dokumentacije i poziva se na (tačku 1010), međutim ova tačka ne postoji uopće u tenderskoj dokumentaciji i projektnom zadatku, te nije jasna namjera žalitelja navođenje nepostojeće tačke kao i nepostojećih uslova u tenderskoj dokumentaciji.

4. Neprecizni kriteriji za ispitivanja prema API 6D Annex B

Žalioc navodi da kriteriji nisu precizirano definisani. Ugovorni organ ističe da je pozivanje na međunarodno priznati standard API 6D Annex B dovoljno da se osigura objektivnost i transparentnost, jer standard sam po sebi sadrži mjerljive parametre.
Ugovorni organ je postupio u skladu s odredbom člana 54. Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da se tehničke specifikacije mogu definirati pozivanjem na standarde, tehničke ocjene ili tehničke specifikacije, uz obavezu osiguranja jednakog i ne diskriminirajućeg pristupa svim ponuđačima.
Navedeno je ujedno u skladu i s članom 42. Direktive 2014/24/EU, kojim je predviđeno da se tehničke specifikacije mogu utvrditi upućivanjem na tehničke standarde i druge normativne dokumente, pod uslovom da takvo upućivanje ne dovodi do neopravdanog ograničavanja tržišne konkurencije.
Suprotno navodima žalitelja, upućivanje na standard API 6D Annex B, ne može se smatrati neodređenim ili nepreciznim zahtjevom, budući da se radi o opće prihvaćenom tehničkom standardu koji sadrži jasno utvrđene i mjerljive kriterije prihvatljivosti. API 6D je standard za konstrukciju, proizvodnju i ispitivanje slavina (ventila) gdje je navedeno sve, uključujući kriterije prihvatljivosti kao i povezane standarde. U annexu B su navedena dodatna ispitivanja koja ugovorni organ traži, a ne podrazumijevaju se za svaki API 6D slavinu (ventil).
Slijedom toga, kriteriji na koje se žalitelj poziva kao nedostajuće, sadržani su u samom standardu, na koji se tenderska dokumentacija izričito referira. Okolnost da ugovorni organ nije u tekstu tenderske dokumentacije dodatno elaborirao sve tehničke elemente tog standarda ne može se ni sa kojeg aspekta smatrati povredom zakona, niti dovodi u pitanje zakonitost postavljenih tehničkih specifikacija.
Dakle, postavljeni uslov u tenderskoj dokumentaciji koji se odnosi na ispitivanja u skladu sa API 6D Annex B, se isključivo odnosi na osiguranje kvalitete i sigurnosti ponuđene opreme. S obzirom da se ugovorni organ poziva na standard sasvim je jasno da takav standard je već propisao uslove i referentne vrijednosti itd. koje je potrebno zadovoljiti te ugovorni organ nije obavezan definisati dodatno kriterije prihvatljivosti rezultata tih ispitivanja, a kako to žalitelj pogrešno tumači u ovom žalbenom navodu. Stoga, ni ovaj navod nije osnovan.
V žalbeni navod
5. Neproporcionalan zahtjev za ATEX dokumentaciju
Žalioc smatra da je zahtjev za dodatnim navođenjem broja i institucije gdje se dokumentacija čuva, neproporcionalan. Ugovorni organ pojašnjava da je zahtjev uveden radi osiguranja provjerljivosti i sigurnosti, što je u skladu sa principom proporcionalnosti i svrhom nabavke. Ovaj zahtjev ne predstavlja diskriminaciju, već dodatnu garanciju sigurnosti. U prilog ovoj činjenici govori i podatak da veliki broj proizvođača ove opreme posjeduje ATEX certifikat, te se isto tako provjerom postupaka nabavki za istu opremu ugovornih organa u regionu jasno može utvrditi da se upravo ovaj zahtjev postavlja u tenderskim dokumentacijima kako bi se osigurala kvaliteta isporučenog proizvoda.
U cijelosti prema tehničkim uslovima rada sistema ugovornog organa, ugovorni organ izričito zahtijeva, opremu s valjanim ATEX certifikatom u skladu s Direktivom 2014/34/EU čl. 13 (b) budući će ista biti ugrađena u prostor ugrožen eksplozivnom atmosferom klasificiran kao Zonal.

Što znači da je ovakav zahtjev u potpunosti tehnički i funkcionalno opravdan i da je u potpunosti usklađen sa Direktivom 2014/34/EU.
Ugovorni organ želi pritom naglasiti da u vrijeme kada se u cijelom svijetu pooštravaju mjere protiv ispuštanja gasa u atmosferu i kada se promovira upotreba hidrogena u gasovodnim mrežama, smanjivanje tehničkih zahtjeva i kriterija da bi se udovoljilo proizvođačima i trgovcima robom koja iste na zadovoljava, ugovornom organu nije prihvatljivo i ne želi preuzeti odgovornost za ugradnju opreme s nedostatnim dokazima kvalitete, imajući u vidu opasnost i rizik koji podrazumjeva bavljenje ovim poslom, te se isključivo zbog toga zahtijevaju proizvodi najbolje kvalitete kako bi se smanjio rizik.Zbog svega navedenog ovaj žalbeni navod se smatra neosnovanim.
Ugovorni organ još jedno napominje da je isti postupak javne nabavke već provodio sa identično postavljenim uslovima i da je i žalitelj aktivno uzeo učešće u istom, dostavljajući svoju ponudu i da pri tome prilikom objave tenderske dokumentacije nije imao primjedbi niti je ulagao žalbu na istu.

U skladu s članom 94. stav 3. Zakona o javnim nabavkama Žalitelj je aktom broj JN2-03-07-1-532-3/26 obaviješten o izjašnjenju Ugovornog organa, te mu je omogućeno da se očituje o istom. ***Žalitelj se očitovao na Izjašnjenje ugovornog organa*** u kome navodi da osprava u potpunosti izjašnjenje Ugovornog organa te ostaje kod istaknutih žalbenih navoda u predmetnoj žalbi.

Prije nego što se upustio u meritorno odlučivanje, ovaj organ je u skladu s članom 109. Zakona o javnim nabavkama, utvrdio da je žalba blagovremena, dopuštena, izjavljena od ovlaštene osobe i osobe koja ima aktivnu legitimaciju, te da su ispunjeni uslovi za razmatranje žalbe u smislu člana 105. i 108. stav (2) Zakona o javnim nabavkama.
Nakon što je ispitao prethodne pretpostavke, ovaj organ je uvidom u dostavljenu dokumentaciju, te analizom svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode, izjašnjenje ugovornog organa i propisani zakonski postupak, utvrdio da je žalbu potrebno ***usvojiti.***

Žalba je djelimično osnovana.

Postupajući po žalbi u žalbenom postupku pred ovim organa, izvedeni su dokazi na osnovu pregleda dostavljenog materijala, odnosno predmetne tenderske dokumentacije, te je izvršena analiza svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode i propisani zakonski postupak.

Žalitelj žalbom upućuje na nezakonitosti predmetne TD te ističe da:

- termin „slična kvaliteta“ zamijeni terminom „ili ekvivalent“, uz istovremeno precizno definisanje mjerljivih tehničkih parametara na osnovu kojih se može dokazivati ekvivalentnost;
- tehničke zahtjeve koji se odnose na „rotirajuće dosjede" redefiniše na funkcionalan i tehnološki neutralan način, bez upućivanja na konkretna konstrukcijska rješenja karakteristična za pojedine proizvođače, uz omogućavanje nudenja tehnički ravnopravnih rješenja;
- jasno i nedvosmisleno definiše zahtjeve u pogledu sistema zaptivanja, odnosno da li se zahtijeva metal-metal zaptivanje, meko zaptivanje ili alternativna/kompozitna rješenja

(uključujući PMSS koncept), te uskladi zahtjeve koji se odnose na tungsten carbide (WC) i ENP premaze na način da ne budu međusobno kontradiktorni;

- precizira kriterije prihvatljivosti za ispitivanja prema API 6D Annex B kroz jasno definisane i mjerljive performanse (npr. nivo zaptivenosti, dozvoljena curenja, broj ciklusa i si.), kako bi se omogućila objektivna i transparentna evaluacija ponuda;
- uskladi zahtjeve u vezi sa ATEX dokumentacijom sa Direktivom 2014/34/EU, na način da kao dovoljan dokaz prihvati EU Declaration of Conformity u slučajevima kada angažman ovlaštenog tijela nije obavezan, bez uvođenja dodatnih i neopravdanih uslova koji ograničavaju konkurenciju.

Ožalbena tenderska dokumentacija je nezakonita jer sadrži veći broj odredbi koje su u suprotnosti sa ZJN i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Sl. glasnik BiH", br. 90/14, 20/15 i 3/23 - dr. odluke).

Naime, članom 3. stav (1) ZJN propisano je da je ugovorni organ dužan postupati transparentno te osigurati jednak i nediskriminirajući tretman kandidata/ponuđača, uz obavezu obezbjeđenja pravične i aktivne konkurencije, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

Dalje, članom 53. stav (1) ZJN propisano je da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu sa odredbama Zakona, dok stav (5) istog člana izričito nalaže poštivanje principa jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača prilikom njene izrade. Također, članom 54. stav (1) ZJN propisano je da tehničke specifikacije moraju omogućiti svim kandidatima/ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup postupku nadmetanja.

1. Ugovorni organ u Anexu 12 u Projektnom zadatku navodi da je potrebno izvršiti zamjenu ventila onima *„od istog proizvođača ili slične kvalitete"*.

Odredbom člana 54. stav (9) ZJN jasno je propisano da se svako upućivanje na određeni proizvod, standard ili proizvođača mora pratiti formulacijom *„ili ekvivalent"*, čime se osigurava mogućnost nuđenja drugih rješenja uz obaveznu dokazivu jednakovrijednost. Svrha ove odredbe je da tehničke specifikacije budu zasnovane na objektivnim, mjerljivim i provjerljivim kriterijima, koji omogućavaju transparentnu i uporedivu evaluaciju ponuda.

U konkretnom slučaju, korištenje izraza „slična kvaliteta" ne ispunjava zakonski standard „ekvivalentnosti", jer ne predstavlja pravno niti tehnički odrediv pojam. Pojam „ekvivalent" podrazumijeva dokazivu i mjerljivu jednakovrijednost u odnosu na propisane tehničke specifikacije, putem standarda, certifikata ili jasno definisanih tehničkih karakteristika, dok izraz „slična kvaliteta" predstavlja neodređen i subjektivan kriterij koji ne omogućava objektivnu provjeru niti uporedivost ponuda. Za razliku od toga, izraz „slična kvaliteta" ne nudi nikakve objektivne kriterije na osnovu kojih bi ponuđači mogli oblikovati ponudu niti ugovorni organ izvršiti zakonitu ocjenu.

Ugovorni organ u izjašnjenju navodi da je navod u cijelosti neosnovan, te pominjanje termina „slične kvalitete" u projektnom zadatku se koristi samo kod opisa postojećeg stanja na strani 52 i 54.-Ciljevi i zadaci projektnog zadatka, koje je ugovorni organ dao da bi olakšao ponuđačima, odnosno jasno je navedeno da ponuđači nisu obavezni dostaviti isključivo „Cameron" već mogu ponuditi i druge proizvođače iste ili slične kvalitete.

Dok se kod opisa slavine (ventila) na strani 55. tenderske dokumentacije koristi termin „jednakovrijedan" što je prevod termina „ekvivalent", odnosno ima isto značenje, što je i

žalitelju bilo u potpunosti jasno prilikom prošle objave istog postupka. Dakle. upotreba termina „ekvivalent" ili Jednakovrijedan" je identično jedno drugom što upućuje da je zahtjev žalitelja u potpunosti neopravdan.
Definicija termina „ekvivalent" jasno je definisana Zakonom o javnim nabavkama BiH, međutim isto značenje ima i termin „Jednakovrijedan" koji se koristi u tenderskoj dokumentaciji, te je potpuno jasno da ponuđeni proizvodi moraju zadovoljavati sve zahtjeve iz tenderske dokumentacije, tj. obavljati istu funkciju, biti iste ili bolje kvalitete, istih ili boljih karakteristika, istih ili viševrijednih certifikata, itd., a to je potrebno dokazati tehničkom dokumentacijom.
Ugovorni organ ističe daje žalitelj prilikom prethodne objave istog postupka dostavio svoju ponudu, a da se tenderska dokumentacija nije mijenjala od prošle objave, odnosno da su propisani identični uslovi i koji prošli put žalitelju nisu bili diskriminatorni jer je uzeo učešće u istom postupku i dostavio svoju ponudu i da pri tom nije imao primjedbi na propisane uslove u tenderskoj dokumentaciji.Ovakav žalbeni navod žalitelja Ugovorni organ smatra neosnovanim.

Uvidom u predmetnu tendersku dokumentaciju ovaj organ je utvrdio da je propisano sljedeće:

Obrazac za ponudu

RED. Br.j	Opis opreme i radova	Jed. mjere	Količina	cijena bez PDV-a	cijena bez PDV-a
1.	Nabavka i isporuka podzemnih kuglastih slavina 16" 300" BW (puni otvor) sa produžnim vretenom, elektro-hidrauličnim aktuatorom sa elektronskim LBC-om i fabrički navarenim produžecima dužine 50-60 cm. Specifikacija kuglaste slavine i elektro-hidrauličnog aktuatora je data u Projektnom zadatku - Anex br. 12	Kom.	2		
2.	Nabavka i isporuka pokazivača prolaza čistača-dvosmjerni. priključna cijev 16" debljina stijenke 12,7; Ex = 2,4m. Specifikacija prolaza čistača-dvosmjerni je data u Projektnom zadatku - Anex br. 12	Kom.	2		
3.	Nahavks i inoksnih inlira^tih vpntila 1/2" 3000 psi NPT(inoks 316L).	Kom.	8		
4.	Nabavka i knomkfl klinastih ili konusnih slavina ASTM A216 WCC, 2" 300# RF. Dodatni zahtjevi za slavine su date u Projektnom zadatku - Anex br. 12	Kom.	4		
5.	Nabavka i isporuka igličastih ventila 1/2" 3000 psi NPT (inoks 316L) sa vijkom za rasterećenje.	Kom.	4		
6	Nabavka i isporuka welding neck flange (grlata [illegible]	Kom.	A H		
7.	prirubnica), ASTM A 105, ASME B16.5, 2" 300" RF	Kom.	4		
8.	Nabavka i isporuka T-komad, ASTM A 105, ASME B16.11, 1/2" 3000 psi NPT	Kom.	4		
9.	Nabavka i isporuka weldolet, ASTM A 105, ASME B16.25, 16"x2" 12.7xXS BW	Kom.	6		
10.	Nabavka i isporuka prelaza (obavezno sa dva prstena) sa 1/2" na impulsnu cijev.	Kom.	4		
11.	Nabavka i isporuka zaptivača, vijaka, impulsne cijevi (veza sa upravljačkom jedinicom) kao i drugi materijal, fazonski komadi	Paušal			

	(npr. half coupling-pulu naglavak itd.) za koje se može ukazati potreba.				
12.	Nabavka montažno-demontažnih i drugih radova za demontažu stare opreme i montažu	Komplet	1		

	nove pobrojane u stavkama i količinama navedenim od 1-11 ove tabele, sa uračunatim prevozom demontirane opreme u SPO Reljevo (izrezivanje starih kuglastih slavina 16" s linije, uvarivanje novih slavina 16" 300# BW u liniju, i7vpdha nrikliuraka 7a dvo^miprni noka7ivar prolaza čistača, izvedba priključaka 2" spoja za vezu sa aktuatorom (upravljačkom jedinicom) i manometrom, ugradnja ostalih fitinga i opreme u stavkama cjenovnika, a sve prema detaljnoj tehničkoj specifikaciji)				
UKUPNO bez PDV-a:					
EVENTUALNI POPUST % (_)					
UKUPNO BEZ PDV-A SA POPUSTOM (KM)					

Napomena:
5) Detaljan opis poslova dat je u Aneksu 12. Projektni zadatak i sastavni je dio predmetne nabavke.

Dalje, Ugovorni organ u Anexu 12 u Projektnom zadatku navodi da je potrebno izvršiti zamjenu ventila onima ***„od istog proizvođača ili slične kvalitete".***

Razmatrajući sadržaj žalbenog navoda u konteksu zakonskih propisa i tenderskih uslova ovaj organ je utvrdio da Žalitelj u žalbi ističe da termin „slična kvaliteta" u Anexu 12 Projektnog zadatka ne omogućava ponuđačima da jasno i objektivno dokažu jednakovrijednost proizvoda, te traži zamjenu terminom „ili ekvivalent" uz precizno definisane mjerljive tehničke parametre i kriterije za evaluaciju.
Članom 54. stav (9) Zakona o javnim nabavkama BiH propisano je da se u tehničkoj specifikaciji ne smije upućivati na određenog proizvođača, marku, tip ili poseban proizvod, osim ako to nije objektivno opravdano, te da se u slučaju izuzetaka mora koristiti dodatak „ili ekvivalent". Ovaj dodatak omogućava ponuđačima da predlože tehnički ravnopravne proizvode i pruža ugovornom organu osnovu za transparentnu i nediskriminirajuću evaluaciju ponuda.
Pored toga, član 3. stav (2) tačka d) pod 13) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda propisuje da ugovorni organ mora jasno odrediti način na koji ponuđači mogu dokazati ekvivalentnost, uključujući precizne kriterije i dokumentaciju koja se prihvata za ocjenu jednakovrijednosti. Analizom predmetne tenderske dokumentacije utvrđeno je sljedeće da u obrascu za cijenu ponude naveden je konkretan proizvod, ***ali nije predviđen prostor, niti način za navođenje ekvivalentnog proizvoda.*** To znači da ponuđačima nije ostavljen prostor da dokažu jednakovrijednost ili da predlože alternativna rješenja. ***Nisu jasno definirani ni mjerljivi tehnički parametri ili kriteriji na osnovu kojih se može ocijeniti da li ponuđeni proizvod predstavlja ekvivalent,*** što onemogućava transparentnu i objektivnu evaluaciju ponuda. Time je narušen princip jednakog tretmana i nediskriminacije, jer ponuđači koji nisu u mogućnosti da ponude proizvod tačno određenog proizvođača nemaju jasno definisanu proceduru kojom mogu dokazati ravnopravnost svoje ponude. Izostanak navedenih elemenata predstavlja odstupanje od

zakonskog standarda ekvivalenta, čime se ograničava konkurencija i narušava transparentnost postupka, u suprotnosti sa članom 3. i čl. 54. ZJN, zbog čega se žalbeni navod ocjenjuje ***osnovanim.***

Dakle ugovorni organ mora utvrditi mjerljive i provjerljive tehničke parametre, standarde, certifikate ili druge dokumente koji omogućavaju objektivnu ocjenu jednakovrijednosti ponuđenih proizvoda. U konkretnom predmetu, nepostojanje takvog jasnog mehanizma dokazivanja ekvivalentnosti znači da ponuđači nisu mogli biti potpuno sigurni koje tehničke dokaze treba dostaviti da bi njihova ponuda bila prihvaćena. To predstavlja prekoračenje zakonskih ovlaštenja ugovornog organa, jer su time ugroženi principi jednakog tretmana, transparentnosti i nediskriminacije propisani članom 3. i članom 54. ZJN.

U drugom žalbenom navodu Žalitelj ističe da Ugovorni organ navodi da su trenutno instalirane slavine marke Cameron, dok se u Aneksu 12 - Projektnom zadatku, pod tačkom II (Opis tehničkog stanja), zahtijevaju *„metalni sa rotirajućim dosjedima".*

Zahtjev za „rotirajućirn dosjedima" ne predstavlja neutralnu tehničku karakteristiku, već specifično konstrukcijsko rješenje koje je karakteristično za određene modele proizvođača Cameron (npr. T31), odnosno za vrlo ograničen krug proizvođača. Time tehnička specifikacija faktički ne opisuje funkcionalne zahtjeve predmeta nabavke, već konkretno tehničko rješenje, čime se direktno favorizuje određeni proizvođač.

Takvo postupanje je u suprotnosti sa članom 54. stav (3) ZJN, kojim je izričito zabranjeno definiranje tehničkih specifikacija na način koji upućuje na određeni proizvod, proizvođača ili posebno rješenje, osim ako je to objektivno opravdano predmetom nabavke, što u konkretnom slučaju nije dokazano. Naime, funkcija zaptivanja može se ostvariti kroz različita tehnička rješenja koja su u praksi ravnopravna i široko prihvaćena, te ne postoji opravdan razlog da se insistira upravo na jednom konstrukcijskom principu.

Dodatno, i u situaciji kada bi upućivanje na konkretno rješenje bilo izuzetno dopušteno, Ugovorni organ je bio dužan primijeniti član 54. stav (9) ZJN i jasno omogućiti nuđenje „ekvivalentnih" rješenja. Međutim, ni formalno ni suštinski nije obezbijeđena mogućnost dokazivanja ekvivalentnosti kroz jasno definisane tehničke parametre. Pojam ekvivalenta podrazumijeva dokazivu i mjerljivu jednakovrijednost kroz standarde, performanse i tehničke karakteristike, dok insistiranje na „rotirajućirn dosjedima" kao konstrukcijskom rješenju unaprijed isključuje sva druga tehnički validna rješenja, bez mogućnosti njihove objektivne evaluacije.

Ugovorni organ u izjašnjenju navodi da funkcionalni zahtjev je opravdan predmetom nabavke, pa navod nije osnovan. Kuglaste slavine s rotirajućim dosjedima ugrađene su (kako je i navedeno u Projektnom zadatku koji je sastavni dio tenderske dokumentacije) i funkcioniraju besprijekorno već decenijama na transportnom sistemu Ugovornog organa te je zahtjev za takvom tehničkom izvedbom kuglaste slavine potpuno opravdan. Kako bi se osigurala mogućnost konkurencije ovoj izvedbi, Ugovorni organ je propisao i nuđenje kuglastih slavina s metalnim dosjedima (brtvljenje metal-metal), čime je ugovorni organ omogućio nuđenje i drugih proizvođača. Navedenim uslovima postavljenim u tenderskoj dokumentaciji na strani 55. je sasvim jasno propisano i ostavljena mogućnost nuđenja i proizvoda drugih proizvođača, a ne samo jednog kako to žalitelj paušalno navodi u žalbi.

Uvidom u predmetnu tendersku dokumentaciju ovaj organ je utvrdio da je u Aneksu 12 – ***Projektni zadatak***, *zahtjevano:*

A) Zahtjevi za kuglaste slavine

-Klasa slavina (ventila) treba biti ANSI 300 lb;

-Krajevi za spajanje slavina (ventila) su navareni priključci prema ANSI B 31.8/ASME B 16.25;

-U slučaju da se debljina stjenke navarenog priključka slavine (ventila) razlikuje od debljine stjenke priključne cijevi oblik navarnog priključka slavine (ventila) treba biti prema ANSI B 31.8;

-Konstrukcija tijela slavine treba biti potpuno zavarena;

-Otvor slavine treba biti okrugli puni koji omogućava prolaz „piga" (inteligentnog čistača) za unutrašnje snimanje gasovoda;

-Varovi treba da budu ispitani RT.

-Dosjedi slavina trebaju biti:

a) metalni sa rotirajućim dosjedima ili

b) dosjed metal-metal pri čemu kugla i sjedište moraju biti presvučeni s 300 microna volfram karbida.

-Materijal tijela slavine i prirubnice: ASTM A350 Gr.LF2/A 516 Gr. 70 ili jednakovrijedan;

-Materijal kugle: AISI 4130/ASTM A 694 Gr. F 50 ili odgovarajući, tvrdo kromirano ili niklano debljine sloja min. 25 mikrona;

-Materijal nrstena sjedišta AISI 410 SS

-Vreteno: ASTM A 105 / AISI 4130, tvrdo kromirano ili niklano min. 25 mikrona; -Vijci i matice: ASTM A 193 B7/194 2H; -O-prsten i mekani dosjedi: PTFE/NYLON;

-Dimenzije, ispitivanje i označavanje će biti u skladu sa standardom API 6D, najnovije izdanje, uz dodatne zahtjeve za ispitivanje u skladu sa API 6D Annex B.

-Tražena ispitivanja:

- *API 6D Visokotlačno ispitivanje plinom tačka B.4.2, sjedišta*
- *API 6D Visokotlačno ispitivanje plinom tačka B.4.1, kućište*
- *API 6D Niskotlačno ispitivanje sjedišta zrakom*
- *Ispitivanje rasterećenja kućišta*
- *Anti statičko ispitivanje*

Razmatrajući navode stranaka te izvršenim uvidom u Aneks 12 – Projektni zadatak, ovaj organ je utvrdio da je ugovorni organ u dijelu tehničkih zahtjeva za kuglaste slavine propisao dvije alternativno dopuštene izvedbe dosjeda, i to:

a) metalni sa rotirajućim dosjedima ili

b) dosjed metal-metal pri čemu kugla i sjedište moraju biti presvučeni sa 300 mikrona volfram karbida.

Iz navedene formulacije proizlazi da tehnička specifikacija nije ograničena na jedno konstrukcijsko rješenje, nego omogućava nuđenje više tehničkih koncepata koji osiguravaju isti funkcionalni rezultat, odnosno pouzdano brtvljenje, dug vijek eksploatacije i rad u uslovima visokog pritiska transportnog gasnog sistema. Ovaj organ je posebno imao u vidu odredbu člana 102. stav (2) ZJN, kojom je propisano da je u postupku pravne zaštite ugovorni organ dužan dokazati postojanje činjenica i okolnosti na osnovu kojih je preduzeo radnje koje su predmet

žalbe. U konkretnom slučaju ugovorni organ je u svom izjašnjenju dao jasno, logično i tehnički uvjerljivo obrazloženje da su kuglaste slavine sa rotirajućim metalnim dosjedima već decenijama ugrađene na njegovom transportnom sistemu, da u praksi funkcionišu besprijekorno, te da je zahtjev za takvom izvedbom uslovljen potrebom kompatibilnosti sa postojećom infrastrukturom, sigurnošću sistema i zahtjevima dugotrajnog rada. Istovremeno, ugovorni organ je ostavio i alternativno rješenje kroz metal-metal dosjed sa precizno definisanim volfram-karbidnim premazom, čime je dokazao da nije imao namjeru ograničiti tržišno nadmetanje. S druge strane, vijeće nalazi da žalitelj, u smislu člana 102. stav (3) ZJN, nije dokazao niti je barem učinio vjerovatnim da osporeni tehnički zahtjev proizvodi diskriminatoran učinak ili da faktički onemogućava učešće drugih proizvođača. Žalbeni navodi su ostali na nivou tvrdnje da je rješenje „karakteristično" za pojedine modele proizvođača Cameron, bez dostavljanja bilo kakvih tehničkih dokaza, kataloga proizvođača, tržišnih analiza ili stručnih nalaza iz kojih bi proizlazilo da drugi proizvođači ne mogu ponuditi jednu od dvije izričito dopuštene izvedbe dosjeda. Sama okolnost da je jedno tehničko rješenje prisutno kod određenog proizvođača ne znači automatski da je tehnička specifikacija diskriminatorna, posebno kada je istom odredbom dopušten i drugi tehnički koncept.
Dakle, teret dokazivanja diskriminatornosti bio je na žalitelju, a isti nije ponudio dokaze kojima bi se učinilo vjerovatnim da je konkurencija neopravdano sužena. Nasuprot tome, ugovorni organ je ispunio svoj teret dokazivanja opravdanosti tehničkog zahtjeva, kako u pogledu funkcionalne potrebe, tako i u pogledu ostavljanja alternativnog rješenja. Slijedom navedenog, ovaj organ zaključuje, da žalitelj nije dokazao povredu člana 54. ZJN, niti je u smislu člana 102. stav (3) ZJN učinio vjerovatnim postojanje diskriminacije, zbog čega je ovaj žalbeni navod ***neosnovan.***

U trećem žalbenom navodu žalitelj ističe da je Tehnička kontradiktornost zahtjeva (WC vs. ENP)
U tenderskoj dokumentaciji, u dijelu „Ciljevi i zadaci Projektnog zadatka", pod tačkom A) „Zahtjevi za kuglaste slavine", propisano je da dosjedi slavina trebaju biti metal-metal, pri čemu kugla i sjedište moraju biti presvučeni slojem volfram karbida debljine 300 mikrona, dok se istovremeno za materijal kugle zahtijeva AIS1 4130/ASTM A694 Gr. F50 sa tvrdo hromiranim ili niklanim (ENP) slojem minimalne debljine 25 mikrona.
Međutim, navedeni tehnički zahtjevi su međusobno kontradiktorni i tehnički nespojivi u okviru jedne specifikacije. Naime, volfram karbid (WC) se koristi u sistemima metal-metal zaptivanja, dok se ENP (niklanje) primarno primjenjuje kod sistema mekog zaptivanja, što je dodatno potvrđeno i drugim dijelovima tenderske dokumentacije (tačka 1010). Time ostaje nejasno da li su ovi zahtjevi postavljeni kumulativno ili alternativno.
Takva neodređenost i unutrašnja kontradiktornost tehničkih specifikacija direktno je suprotna članu 54. stav (1) ZJN, kojim je propisano da tehničke specifikacije moraju omogućiti svim kandidatima/ponuđačima jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju, kao i članu 53. stav (1) i (5) ZJN, koji obavezuju ugovorni organ da tendersku dokumentaciju pripremi jasno, precizno i u skladu sa principima jednakog tretmana i nediskriminacije.
Nejasno definisani i međusobno isključivi zahtjevi onemogućavaju ponuđače da pouzdano utvrde predmet nabavke, te da na osnovu toga pripreme tehnički usklađenu ponudu i izvrše pravilnu kalkulaciju cijene. Posljedično, ovakva specifikacija stvara pravnu nesigurnost i dovodi

ponuđače u neravnopravan položaj, čime se narušava princip transparentnosti iz Člana 3. ZJN.

Ugovorni organ u izjašnjenju navodi da tenderska dokumentacija u poglavlju A) Zahtjevi za kuglaste slavine, Ugovorni organ dozvoljava da uz kuglaste slavine s rotirajućim dosjedima i nuđenje kuglastih slavina s metalnim dosjedima (brtvljenje metal-metal) pri čemu kugla i sjedište trebaju biti presvučeni s 300 mikrona wolfram karbida. Pritom je u definiciji materijala kugle navedeno: "Materijal kugle: AISI 4130/ASTM A 694 Gr. F 50 ili odgovarajući. tvrdo kromirano ili niklano debljine sloja min. 25 mikrona;"
Ovi zahtjevi nisu u kontradikciji budući da je upravo zbog razlika u tehnologiji proizvodnje svakog proizvođača ostavljeno slobodno da ponuđač ponudi dio kugle koji naliježe na sjedište otvrdnuto wolfram karbidom dok je ostatak kugle presvučen ENP-om, ili da, ukoliko mu to tehnologiji proizvodnje više odgovara, proizvođač cijelu kuglu presvuče wolfram karbidom. Cilj presvlačenja wolfram karbidom je da se obezbjedi zaštita zaptivne površine na abraziju i trošenje. Dakle, netačno ponuđač tumači da su ova dva uslova kontradiktorna, već se isključivo radi o dodatnoj mogućnosti ponuđačima zbog različitih tehnologija proizvodnje da dostave ili jedno ili drugo. Nadalje, isto je i kod zaptivnog sistema PMSS - dosjedne površine moraju biti otvrdnute i proizvođač mora dokazati isto priloženom dokumentacijom i skicama izvedbe dosjeda (koje su površine presvučene kojim premazom, ojačane dosjedne površine).... Također, žalitelj u žalbi navodi da su navedeni uslovi kontradiktorni pa između ostalog navodi da je isto opisano i u drugim dijelovima tenderske dokumentacije i poziva se na (tačku 1010), međutim ova tačka ne postoji uopće u tenderskoj dokumentaciji i projektnom zadatku, te nije jasna namjera žalitelja navođenje nepostojeće tačke kao i nepostojećih uslova u tenderskoj dokumentaciji.

Uvidom u predmetnu tendersku dokumentaciju ovaj organ je utvrdio da je stranici 55. projektnog zadatka, zahtjevani razdvojeni zahtjevi za kuglaste slavine koje trebaju biti u jednoj od sljedećih izvedbi:

A) kuglaste slavine s metalnim rotirajućim dosjedima
-Materijal tijela slavine i prirubnice: ASTM A350 Gr.LF2/A 516 Gr. 70 ili jednakovrijedan;
-Materijal kugle: AISI 4130/ASTM A 694 Gr. F 50 ili odgovarajući, niklano debljine sloja min. 25 mikrona;
-Materijal prstena sjedišta AISI 410 SS
-Vreteno: ASTM A 105 / AISI 4130, niklano min. 25 mikrona;
-Vijci i matice: ASTM A 193 B7/194 2H;
-O-prsten i mekani dosjedi: PTFE/NYLON;

B) kuglaste slavine s dosjedima metal-metal
-Materijal tijela slavine i prirubnice: ASTM A350 Gr.LF2/A 516 Gr. 70 ili jednakovrijedan; -- -
- Materijal kugle: AISI 4130/ASTM A 694 Gr. F 50 ili odgovarajući, niklano debljine sloja min. 25 mikrona, dodatno otvrdnuto slojem wolfram carbide (TCC) debljine 300 mikrona;
-Materijal prstena sjedišta AISI 410 SS otvrdnuto slojem wolfram carbide (TCC) debljine 300 mikrona
-Vreteno: ASTM A 105/AISI 4130, niklano min. 25 mikrona;

-Vijci i matice: ASTM A 193 B7/194 2H;
-O-prsten i mekani dosjedi: PTFE/NYLON;

Ocjenjujući žalbeni navod Žalitelja u kontekstu zakonksih odredbi i tenderskih uslova ovaj organ je nakon uvida u Aneks 12 – Projektni zadatak, utvrdio da je na strani 55. tenderske dokumentacije ugovorni organ jasno razdvojio dvije dopuštene izvedbe kuglastih slavina, i to:
A) kuglaste slavine s metalnim rotirajućim dosjedima, te
B) kuglaste slavine s dosjedima metal-metal.
Za izvedbu pod tačkom B) izričito je propisano da materijal kugle treba biti AISI 4130/ASTM A694 Gr. F50 ili odgovarajući, niklan debljine minimalno 25 mikrona, dodatno otvrdnut slojem volfram karbida (TCC) debljine 300 mikrona, dok je za prsten sjedišta također zahtijevano otvrdnjavanje istim slojem volfram karbida.
Ovaj organ zaključuje da iz ovako propisane tehničke specifikacije ne proizlazi unutrašnja kontradiktornost, kako to žalitelj tvrdi, nego upravo suprotno — tehnički zahtjev jasno razlikuje osnovni antikorozivni zaštitni sloj kugle (ENP/niklanje) od dodatnog funkcionalnog otvrdnjavanja zaptivne površine volfram karbidom na mjestu dosjeda.
Drugim riječima, zahtjev za niklanim slojem minimalne debljine 25 mikrona odnosi se na osnovnu zaštitu materijala kugle od korozije i općih radnih uticaja, dok dodatni sloj volfram karbida debljine 300 mikrona predstavlja poseban zahtjev za površine koje ostvaruju metal-metal zaptivanje i koje su izložene abraziji, trošenju i visokim pritiscima. Ta dva tehnička zahtjeva nisu međusobno isključiva, već su komplementarna i funkcionalno logično povezana.
Ovaj organ je također cijenio izjašnjenje ugovornog organa da je ponuđačima ostavljena sloboda da, zavisno od vlastite tehnologije proizvodnje, ili samo dosjednu površinu kugle dodatno otvrdnu volfram karbidom, dok ostatak kugle ostaje ENP zaštićen, ili cijelu kuglu izvedu sa slojem volfram karbida, što potvrđuje da tehnička specifikacija nije ograničavajuća niti kontradiktorna, nego je prilagođena različitim proizvodnim tehnologijama različitih proizvođača.
U smislu člana 53. stav (1) ZJN, vijeće nalazi da tenderska dokumentacija sadrži potpune informacije dovoljne za pripremu ponude na stvarno konkurentskoj osnovi, budući da su obje izvedbe slavina jasno razdvojene, a tehnički zahtjevi za svaku od njih posebno navedeni. Jednako tako, nisu povrijeđene ni odredbe člana 54. stav (1) ZJN, jer tehnička specifikacija omogućava jednak i nediskriminirajući pristup svim ponuđačima koji raspolažu odgovarajućom tehnologijom izrade metal-metal dosjeda.
Dodatno, ovaj organ zaključuje da se žalitelj u žalbi poziva na navodnu „tačku 1010" tenderske dokumentacije, iako je uvidom u spis utvrđeno da takva tačka uopšte nije propisana, zbog čega taj dio žalbenog navoda nije potkrijepljen konkretnim dokazima niti se na njemu može zasnivati zaključak o nejasnoći tehničke specifikacije. Također imajući u vidu odredbu člana 102. stav (3) ZJN, ovaj organ ističe da žalitelj nije dokazao niti učinio vjerovatnim postojanje stvarne tehničke kontradiktornosti koja bi onemogućila sačinjavanje pravilne i konkurentne ponude. Nasuprot tome, ugovorni organ je u smislu člana 102. stav (2) ZJN dao razumno i stručno utemeljeno objašnjenje kompatibilnosti ENP i TCC slojeva u različitim funkcionalnim zonama kugle. Slijedom navedenog, ovaj žalbeni navod se ocjenjuje ***neosnovanim.***

U četvrtom žalbenom navodu Žalitelj ističe da je neprecizan kriteriji za ispitivanja prema API 6D Annex B. Ugovorni organ u Projektnom zadatku, u dijelu koji se odnosi na zahtjeve za

kuglaste slavine -tražena ispitivanja, propisuje obavezu provođenja ispitivanja ***u skladu sa standardom API 6D Annex B,*** međutim ne definiše mjerljive kriterije prihvatljivosti rezultata tih ispitivanja.
Samo formalno upućivanje na standard, bez preciziranja konkretnih zahtijevanih performansi (npr. nivo dozvoljenog propuštanja, klasa zaptivanja, trajnost, broj ciklusa, itd.), ne ispunjava zakonski standard jasnoće i preciznosti tehničkih specifikacija. Naime, ponuđači moraju unaprijed znati koje će konkretne vrijednosti i performanse Ugovorni organ smatrati zadovoljavajućim, kako bi mogli pripremiti tehnički usklađenu i uporedivu ponudu.
Ovakvo neodređeno pozivanje na standard ostavlja prostor za naknadno i arbitrarno tumačenje rezultata ispitivanja u fazi evaluacije ponuda, što je u suprotnosti sa članom 54. stav (1) ZJN, kojim je propisano da tehničke specifikacije moraju omogućiti jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju, kao i sa članom 3. ZjN koji nalaže transparentnost i jednak tretman ponuđača.
Dodatno, član 42. Direktive 2014/24/EU zahtijeva da tehničke specifikacije budu formulisane na način koji omogućava jasnu i nedvosmislenu identifikaciju zahtjeva ugovornog organa, kako bi svi ekonomski operatori mogli razumjeti predmet nabavke i pripremiti ponude na uporedivoj osnovi.

Ugovorni organ u izjašnjenju navodi da je je postupio u skladu s odredbom člana 54. Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da se tehničke specifikacije mogu definirati pozivanjem na standarde, tehničke ocjene ili tehničke specifikacije, uz obavezu osiguranja jednakog i ne diskriminirajućeg pristupa svim ponuđačima. Navedeno je ujedno u skladu i s članom 42. Direktive 2014/24/EU, kojim je predviđeno da se tehničke specifikacije mogu utvrditi upućivanjem na tehničke standarde i druge normativne dokumente, pod uslovom da takvo upućivanje ne dovodi do neopravdanog ograničavanja tržišne konkurencije.
Suprotno navodima žalitelja, upućivanje na standard API 6D Annex B, ne može se smatrati neodređenim ili nepreciznim zahtjevom, budući da se radi o opće prihvaćenom tehničkom standardu koji sadrži jasno utvrđene i mjerljive kriterije prihvatljivosti. API 6D je standard za konstrukciju, proizvodnju i ispitivanje slavina (ventila) gdje je navedeno sve, uključujući kriterije prihvatljivosti kao i povezane standarde. U annexu B su navedena dodatna ispitivanja koja ugovorni organ traži, a ne podrazumijevaju se za svaki API 6D slavinu (ventil).
Slijedom toga, kriteriji na koje se žalitelj poziva kao nedostajuće, sadržani su u samom standardu, na koji se tenderska dokumentacija izričito referira. Okolnost da ugovorni organ nije u tekstu tenderske dokumentacije dodatno elaborirao sve tehničke elemente tog standarda ne može se ni sa kojeg aspekta smatrati povredom zakona, niti dovodi u pitanje zakonitost postavljenih tehničkih specifikacija.Dakle, postavljeni uslov u tenderskoj dokumentaciji koji se odnosi na ispitivanja u skladu sa API 6D Annex B, se isključivo odnosi na osiguranje kvalitete i sigurnosti ponuđene opreme. S obzirom da se ugovorni organ poziva na standard sasvim je jasno da takav standard je već propisao uslove i referentne vrijednosti itd. koje je potrebno zadovoljiti te ugovorni organ nije obavezan definisati dodatno kriterije prihvatljivosti rezultata tih ispitivanja, a kako to žalitelj pogrešno tumači u ovom žalbenom navodu.

Uvidom u predmetnu tendersku dokumentaciju ovaj organ je utvrdio da je propisan sljedeći zahtjev:

„A) Zahtjevi za kuglaste slavine
(.....)
-Dimenzije, ispitivanje i označavanje će biti u skladu sa standardom API 6D, najnovije izdanje, uz dodatne zahtjeve za ispitivanje ***u skladu sa API 6D Annex B.***
-Tražena ispitivanja:

- *API 6D Visokotlačno ispitivanje plinom tačka B.4.2, sjedišta*
- *API 6D Visokotlačno ispitivanje plinom tačka B.4.1, kućište*
- *API 6D Niskotlačno ispitivanje sjedišta zrakom*
- *Ispitivanje rasterećenja kućišta*
- *Anti statičko ispitivanje"*

Razmatrajući žalbeni navod ovaj organ je izvršio uvid u Aneks 12 – Projektni zadatak, te utvrdio da je ugovorni organ u dijelu „Zahtjevi za kuglaste slavine – tražena ispitivanja" izričito propisao da će dimenzije, ispitivanje i označavanje biti u skladu sa standardom API 6D, najnovije izdanje, uz dodatne zahtjeve za ispitivanje u skladu sa API 6D Annex B, nakon čega su taksativno navedena pojedina tražena ispitivanja, i to:
API 6D visokotlačno ispitivanje plinom, tačka B.4.2 – sjedišta,
API 6D visokotlačno ispitivanje plinom, tačka B.4.1 – kućište,
API 6D niskotlačno ispitivanje sjedišta zrakom.
ispitivanje rasterećenja kućišta,
antistatičko ispitivanje.
Dakle ovaj organ konstatuje da ovako formulisan zahtjev nije neprecizan niti ostavlja prostor za proizvoljno tumačenje, kako to žalitelj navodi. Naime, odredbom člana 54. stav (2) tačka a) ZJN izričito je propisano da se tehničke specifikacije mogu određivati pozivanjem na međunarodne standarde i druge tehničke referentne sisteme, pri čemu je svrha takvog normativnog upućivanja upravo da se ugovorni organ osloni na već postojeće, stručno verifikovane i međunarodno prihvaćene kriterije kvaliteta, ispitivanja i prihvatljivosti. U konkretnom slučaju, standard API 6D predstavlja međunarodno priznati tehnički standard za projektovanje, proizvodnju, ispitivanje i označavanje cjevovodnih kuglastih slavina, dok Annex B sadrži dodatna ispitivanja i jasno definisane metodologije, uključujući kriterije prolaznosti/neprolaznosti, dozvoljene nivoe propuštanja, ispitne medije, trajanje testa i druge mjerljive parametre. Slijedom toga, ovaj organ zaključuje da su svi elementi koje žalitelj smatra „nedostajućim" već sadržani u samom standardu na koji se tenderska dokumentacija izričito poziva.
Suprotno žalbenim navodima, zakon ne obavezuje ugovorni organ da u tekst tenderske dokumentacije doslovno prenosi sadržaj međunarodnog standarda, niti da dodatno razrađuje kriterije koji su već precizno uređeni samim standardom. Takvo ponavljanje ne bi doprinijelo većoj jasnoći, nego bi samo dovelo do nepotrebnog dupliciranja normativnog sadržaja i mogućeg odstupanja od izvornog standarda. Ovaj organ je naročito cijenio da je ugovorni organ, osim općeg pozivanja na API 6D Annex B, dodatno naveo i konkretne tačke standarda (B.4.1 i B.4.2), čime je još preciznije odredio koja ispitivanja moraju biti provedena i prema kojim pravilima. Time je ponuđačima omogućeno da bez ikakve pravne ili tehničke neizvjesnosti utvrde tačan sadržaj zahtjeva i pripreme tehnički uporedive ponude.
U smislu člana 53. stav (1) ZJN, ovaj organ zaključuje da tenderska dokumentacija sadrži jasne i potpune informacije dovoljne za pripremu ponude, dok je u smislu člana 54. stav (1) ZJN

osiguran jednak i nediskriminirajući pristup svim ponuđačima, budući da se zahtjev zasniva na opće dostupnom međunarodnom standardu koji je jednako primjenjiv na sve proizvođače relevantne opreme. Pozivanje žalitelja na član 42. Direktive 2014/24/EU ne može dovesti do drugačijeg zaključka, budući da i navedena direktiva izričito dopušta određivanje tehničkih specifikacija upućivanjem na standarde, upravo radi osiguravanja jednoobraznog razumijevanja tehničkih zahtjeva među svim ekonomskim operatorima. Također u smislu člana 102. stav (3) ZJN, žalitelj nije dokazao niti učinio vjerovatnim na koji bi način pozivanje na API 6D Annex B moglo dovesti do neujednačene evaluacije ponuda, posebno imajući u vidu da su kriteriji prihvatljivosti objektivno zadani samim standardom i ne zavise od diskrecione ocjene ugovornog organa, zbog čega je i četvrti žalbeni navod valjalo odbiti kao ***neosnovan.***

U posljednjem žalbenom navodu Žalitelj ističe da je neproporcionalan zahtjev za ATEX dokumentaciju. U tački 13.2. tenderske dokumentacije, Ugovorni organ navodi da *„Izjava o usklađenosti s ATEX direktivom - nije prihvatljiv dokaz ako nije naveden broj i institucija gdje se čuva dokumentacija".*
Ovakav zahtjev nije u skladu sa relevantnim propisima Evropske unije. Naime, prema Direktivi 2014/34/EU (ATEX), za određene kategorije mehaničke opreme, uključujući kuglaste slavine, proizvođač može dokazati usklađenost putem EU Declaration of Conformity, bez obaveznog angažmana ovlaštenog tijela. Uvođenjem dodatnog zahtjeva za navođenje broja i institucije gdje se dokumentacija čuva. Ugovorni organ faktički postavlja strožije uslove od onih predviđenih relevantnim EU propisima, bez da je za to dao tehničko ili funkcionalno opravdanje. Time se narušava princip proporcionalnosti iz člana 3. ZJN, kao i obaveza da se tehnički zahtjevi definišu na način koji ne ograničava konkurenciju više nego što je nužno za ostvarenje svrhe nabavke.

Ugovorni organ u izjašnjenju navodi da je zahtjev uveden radi osiguranja provjerljivosti i sigurnosti, što je u skladu sa principom proporcionalnosti i svrhom nabavke. Ovaj zahtjev ne predstavlja diskriminaciju, već dodatnu garanciju sigurnosti. U prilog ovoj činjenici govori i podatak da veliki broj proizvođača ove opreme posjeduje ATEX certifikat, te se isto tako provjerom postupaka nabavki za istu opremu ugovornih organa u regionu jasno može utvrditi da se upravo ovaj zahtjev postavlja u tenderskim dokumentacijima kako bi se osigurala kvaliteta isporučenog proizvoda. U cijelosti prema tehničkim uslovima rada sistema ugovornog organa, ugovorni organ izričito zahtijeva, opremu s valjanim ATEX certifikatom u skladu s Direktivom 2014/34/EU čl. 13 (b) budući će ista biti ugrađena u prostor ugrožen eksplozivnom atmosferom klasificiran kao Zonal. Što znači da je ovakav zahtjev u potpunosti tehnički i funkcionalno opravdan i da je u potpunosti usklađen sa Direktivom 2014/34/EU. Ugovorni organ želi pritom naglasiti da u vrijeme kada se u cijelom svijetu pooštravaju mjere protiv ispuštanja gasa u atmosferu i kada se promovira upotreba hidrogena u gasovodnim mrežama, smanjivanje tehničkih zahtjeva i kriterija da bi se udovoljilo proizvođačima i trgovcima robom koja iste na zadovoljava, ugovornom organu nije prihvatljivo i ne želi preuzeti odgovornost za ugradnju opreme s nedostatnim dokazima kvalitete, imajući u vidu opasnost i rizik koji podrazumjeva bavljenje ovim poslom, te se isključivo zbog toga zahtijevaju proizvodi najbolje kvalitete kako bi se smanjio rizik.

Uvidom u predmetnu tendersku dokumentaciju ovaj organ je utvrdio da je u tački 13.2. iste,

propisano:
„.....- ATEX certifikat za ponuđene slavine za poziciju 1. i 4. u Obrascu za cijenu ponude (Izjava 0 usklađenosti s ATEX direktivom - nije prihvatljiv dokaz ako nije naveden broj i institucija gdje se čuva dokumentacija)
- ATEX certifikat za aktuatore za poziciju 1. u Obrascu za cijenu ponude (Izjava o usklađenosti s ATEX direktivom - nije prihvatljiv dokaz ako nije naveden broj i institucija gdje se čuva dokumentacija)....“

Razmatrajući posljednji žalbeni navod, ovaj organ je izvršio uvid u tačku 13.2. tenderske dokumentacije, te utvrdio da je ugovorni organ zahtijevao:
„ATEX certifikat za ponuđene slavine za pozicije 1. i 4., uz napomenu da izjava o usklađenosti s ATEX direktivom nije prihvatljiv dokaz ako nije naveden broj i institucija gdje se čuva dokumentacija;
ATEX certifikat za aktuatore za poziciju 1., uz istu napomenu.“

Dakle ovaj organ konstatuje da ovako propisan zahtjev nije nesrazmjeran niti protivan principu proporcionalnosti iz člana 3. ZJN, kako to žalitelj navodi. Naime, iz spisa predmeta nesporno proizlazi da se predmetna oprema ugrađuje u prostor klasificiran kao Zona 1 sa potencijalno eksplozivnom atmosferom, zbog čega zahtjevi u pogledu sigurnosti i provjerljivosti usklađenosti moraju biti postavljeni na višem nivou nego kod standardne industrijske opreme. U takvim okolnostima ugovorni organ ima puno pravo da zahtijeva ne samo formalnu izjavu proizvođača, nego i identifikacione podatke koji omogućavaju neposrednu provjeru tehničke dokumentacije na kojoj se izjava zasniva. Suprotno žalbenim navodima, ovaj organ ne nalazi da je ugovorni organ propisao strožiji režim od onog predviđenog Direktivom 2014/34/EU. Navedena direktiva upravo polazi od obaveze proizvođača da tehničku dokumentaciju sačini, čuva i učini dostupnom nadležnim organima, a kod modula koji uključuju prijavljeno tijelo (notified body) identifikacija certifikata i tijela koje raspolaže dokumentacijom predstavlja uobičajen i objektivno provjerljiv element dokazivanja usklađenosti.
Stoga zahtjev da uz izjavu bude naznačen broj dokumenta i institucija kod koje se čuva tehnička dokumentacija ne predstavlja novi materijalni uslov kvaliteta proizvoda, nego isključivo procesni zahtjev ***provjerljivosti dostavljenog dokaza***. Takav zahtjev je, po ocjeni ovog organa, u neposrednoj vezi sa predmetom nabavke i srazmjeran stepenu rizika koji nosi ugradnja kuglastih slavina i aktuatora u gasni transportni sistem. Također ovaj organ je posebno cijenilo izjašnjenje ugovornog organa da se u savremenim uslovima pooštrenih sigurnosnih zahtjeva, kontrole fugitivnih emisija gasa i mogućnosti buduće upotrebe hidrogena u mreži, opravdano insistira na dokazima koji omogućavaju punu tehničku dosljednost i naknadnu verifikaciju usklađenosti. Takvo postupanje je usmjereno zaštiti sigurnosti sistema, ljudi i okoliša, te se ne može smatrati neopravdanim ograničenjem konkurencije. Dakle ovaj organ zaključuje da sporni uslov jednako važi za sve ponuđače i sve proizvođače, bez upućivanja na određeni brend, certifikacijsko tijelo ili državu porijekla, zbog čega nije narušen princip jednakog tretmana iz člana 3. niti pravilo iz člana 54. stav (1) ZJN o nediskriminatornim tehničkim zahtjevima. Također u smislu člana 102. stav (3) ZJN, žalitelj nije dokazao niti učinio vjerovatnim da sporni zahtjev faktički onemogućava učešće proizvođača koji zakonito posjeduju ATEX usklađenu opremu. Sama tvrdnja da se usklađenost *"može dokazivati i izjavom proizvođača"* nije dovoljna da ospori pravo

ugovornog organa da, imajući u vidu visokorizičnu namjenu opreme, zahtijeva dodatne podatke radi provjere autentičnosti i sljedivosti te izjave. Slijedom navedenog, i ovaj žalbeni navod se ocjenjuje ***neosnovanim.***

Zbog svega navedenog, ovaj organ ističe da su navodi žalitelja djelimično osnovani, zbog čega usvaja žalbu i ponuštava predmetnu Tendersku dokumentacija zajedno sa Obavještenjem o nabavci broj 876-1-1-31-3-29/26 od 12.03.2026. godine, kao isvim aktima proisteklim iz predmetne nabavke.

Povrat uplaćenih sredstava na ime naknade žalbenog postupka u iznosu od 7500,00 KM izvršit će se posebnim aktom, a u skladu sa člankom 108. stavak (7) Zakona o javnim nabavama i člankom 5. Instrukcije o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih člankom 108. Zakona o javnim nabavama ("Službeni glasnik BiH" broj: 61/24).

Na osnovu činjenica utvrđenih u postupku i provedenih dokaza, sukladno članu 104. i 111. stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama ovaj organ riješilo je žalbu, kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:
Ovo rješenje je konačan upravni akt. Protiv ovog rješenja može se podnijeti tužba u upravnom sporu pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Mirjana Antunović, dipl.pravnik

Dostaviti:
- FAGAS FABRIKA GASNIH APARATA d.o.o. Sarajevo,
- BH-GAS d.o.o. Sarajevo,
- *evidencija*
- *a/a*